

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/172/2016
Identifikačné číslo spisu:	3101899885
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3101899885.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne H. H., bývajúcej v N., proti žalovanému B. H., bývajúcemu v N., zastúpenému advokátom JUDr. Martinom Bartkom, účastníkom združenia ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Martin BARTKO - JUDr. Silvia BARTKOVÁ, so sídlom v Trenčíne, Piaristická 6667, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14C/22/2001, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 9. decembra 2015 sp. zn. 6Co/480/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. apríla 2015 č. k. 14C/22/2001-928 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov, bývalých manželov (ďalej len „BSM“) tak, že do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal vo výroku rozsudku bližšie identifikované nehnuteľné (rodinný dom s príslušenstvom a garáž) a hnutel'né veci a zostatok na účte v banke. Do výlučného vlastníctva žalovaného prikázal ostatné nehnuteľné (dvojizbový byt a ornú pôdu) a hnutel'né veci označené vo výroku a zostatok na účte v banke. Z titulu vyrovnania podielu účastníkov z BSM uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.273 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyňu zároveň zaviazal zaplatiť žalovanému sumu 373,99 eura, ako polovicu z preukázateľne uhradených daní a preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku žalobu žalovaného na zaplatenie sumy 3.686,56 eura zamietol. Účastníkom uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu súdne poplatky a náhradu trov konania štátu. Napokon vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 9. decembra 2015 sp. zn. 6Co/480/2015 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie s výnimkou výrokov o náhrade trov konania štátu potvrdil a rozhodol o trovách konania. Uviedol, že súd prvej inštancie vec skutkovo a právne správne posúdil, preto sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku. Osobitne sa vyjadril k jednotlivým námietkam žalovaného uvedeným v jeho odvolaní, ktoré

nepovažoval za opodstatnené. Dospel preto k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb., ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) a dovolacími dôvodmi uvedenými v § 241 ods. 2 písm. a) a c) O. s. p. Rozsudok odvolacieho súdu považoval za arbitrárny a nedostatočne odôvodnený, pričom odvolací súd v ňom poprel svoj vlastný právny názor vyjadrený v jeho predchádzajúcom zrušujúcom uznesení. Podľa žalovaného odvolací súd pochybil, keď odobril spôsob určenia hodnoty osobného motorového vozidla súdom prvej inštancie, ktorý nenariadil znalecké dokazovanie na určenie jeho hodnoty a to aj napriek skutočnosti, že obsah spisu umožňuje, aby znalec znalecké dokazovanie na určenie hodnoty motorového vozidla vykonal. Záver odvolacieho súdu o nemožnosti predmetné motorové vozidlo oceniť je preto rovnako nesprávny. Nesprávny záver odvolacieho súdu má potom za následok, že vyporiadanie BSM a určenie výplatného podielu bolo nezákonné, nespravodlivé. Súdom ďalej vyčítal, že neprihliadli na sumu 596,93 eura, ktorá predstavovala nedoplatok na spoločnom byte bývalých manželov vzniknutý počas trvania manželstva a uhradený žalovaným po zániku manželstva z vlastných finančných prostriedkov, čím porušili § 150 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb.). Za nesprávne považoval napokon aj rozdelenie nehnuteľných vecí spôsobom nerešpektujúcim zásadu ich účelnosti a reálnej využiteľnosti.

4. Žalobkyňa svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu žalovaného nevyužila.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 470 ods. 2 C. s. p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30. júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.), a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

6. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná aj po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. aj nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas na to oprávneným subjektom, zastúpeným advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. bolo možné dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal.

8. Podľa § 238 O. s. p. dovolanie bolo prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (odsek 1). Dovolanie bolo prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a napokon tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je

dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (odsek 3).

9. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

10. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, bolo postihnuté niektorou z procesných vád vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

11. Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) O. s. p. žalovaný nenamietal a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

12. Žalovaný v dovolaní tvrdil, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 ods. 1 písm. f) O. s. p.].

13. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. sa rozumel postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznával (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo vyjadriť sa k podanému odvolaniu).

14. Dovolací súd v súvislosti s námietkou žalovaného o nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie totiž vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie bola rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., pričom sa táto norma uplatňovala aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

15. V tejto súvislosti treba upozorniť, že na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre

rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“.

16. Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil, že by v preskúmvanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety citovaného stanoviska. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovaného, ako aj dôvody, pre ktoré považoval odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. V dôvodoch rozhodnutia sa dostatočne zaoberal aj námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Keďže odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, nemožno mu vyčítať, že je nepreskúmateľný. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva ani to, že by bolo výsledkom aplikácie príslušnej procesnej normy v zjavnom rozpore s jej účelom a zmyslom. Žalovaný preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, arbitrárny; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

17. Dovolací súd dodáva, že pri posudzovaní riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov v základnom konaní sa nezaoberá správnosťou skutkových a právnych záverov v nich obsiahnutých, pretože správnosť dovoláním napadnutého rozsudku by mohol skúmať, len ak by dovolanie bolo prípustné.

18. Žalovaný za odňatie možnosti konať pred súdom považoval aj to, že odvolací súd poprel svoj vlastný právny názor vyslovený v uznesení z 13. februára 2013 sp. zn. 6Co/253/2012, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 18. júna 2012 č. k. 14C/22/2001-684. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že pre odvolací súd nevyplývala z ustanovenia § 226 O. s. p. (normy účinnej v čase rozhodovania odvolacieho súdu) viazanosť jeho vlastným právnym názorom. Odvolací súd svoj skorší záväzný právny názor mohol aj zmeniť. Potvrďuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým tento jeho skorší právny názor nerešpektoval. Odvolací súd by ale mal v takomto prípade zmenu svojho právneho názoru, vo svojom novom rozhodnutí riadne odôvodniť. Z preskúmvaného rozhodnutia odvolacieho súdu však nevyplýva, že by sa odvolací súd neriadil právnym názorom skôr vysloveným vo svojom už spomenutom zrušujúcom uznesení.

19. Dovolacia námietka o odňatí možnosti žalovaného konať pred súdom tým, že odvolací súd poprel svoj vlastný právny názor vyslovený v predošlom zrušujúcom uznesení, je preto neopodstatnená.

20. Pokiaľ žalovaný namietal, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd tu uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000).

21. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (v tejto súv. por. § 120 ods. 1 O. s. p., resp. i dnešnú úpravu z ustanovení §§ 132 a 185 C. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., lebo týmto postupom súd neodníma účastníkovi konania možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

22. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. Pokiaľ súd

nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. nezakladá (porovnaj uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

23. Žalovaný svoje dovolanie odôvodňoval predovšetkým námietkami vzťahujúcimi sa na spôsob vypořádania BSM; t. j. nesprávnym právnym posúdením veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. a nespôsobuje zmatečnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalovaného boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalovaným vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O. s. p. (porovnaj napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012).

24. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že v preskúmvanej veci dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné podľa § 238 O. s. p., a neboli zistené ani podmienky prípustnosti podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) C. s. p. bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

25. V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo jej žiadne trovy nevznikli.

26. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.